

- ⁴Hukiki—He rangatira no Ngati-Rangiwewehi. Ko Hikairo tetei o nga ingoa.
⁵Te Toahaere—He rangatira no Ngaiterangi; ko te Pakuru tetei o ana ingoa.
⁶Te one—He one roa tenei, kai te taha hauauru o te moana o Rotorua.
⁷Waikuta—Koi nei te ingoa o taua one roa, kai raro tonu iho o Ngo-
 ngotaha maunga.
⁸Mauao—Kai te wahapu tonu o Tauranga tenei maunga e tu ana. Ko
 Maunganui tetei o nga ingoa.
⁹Pakuru—I tae ia ki te Hinota tuarua i Waerenga-a-Hika, Hanuere
 9, 1863. Kua moe ke raua ko Tatai i tenei wa. No tana hoki-
 nga mai i Waerenga-a-Hika, kaore i roa ka mate. No taua wa
 ano ka mate hoki te wahine, kaore hoki a raua uri.

119. --HE TANGI MO KUMARA, Na Pikihiua (Tuhoe).

Ko te Piki-hiua ano tenei nana ra te waiata nama 117. Ko Kumara he tipuna wahine no Tamarau Waiari raua ko Piki-hiua. No nga pakanga a Ngati-Ruapani, e noho ra i te taha tonga o Waikare-moana, ki a Tuhoe, ka whakaekea e Tuhoe nga pa o Ngati-ruapani i Whakaari, i Puke-hiua, a ka horo aua pa, ka patua te tangata. Katahi ka takoto he maunga-rongo. Ko te wa tena i haere ai te ope a Tuhoe ki Tutira, i mate ai a Tiwaewae, (Waiata nama 117). Ka kitea e Ngati-Ruapani te wateatanga, ka tikina ka patua a Tuhoe i mahue iho ki te Ana-o-Tikitiki, kei te taha hauauru o tera whanga o Waikare, e kiia nei ko Whanganui. Ka whiua nga tupapaku ki te moana, ki raro tonu iho o te ana, i kiia ai tetahi ingoa o tenei parekura ko Te Waikotero (ehara ia i te Wai-kotero e korerotia ra i te waiata nama 117). Na, ko te kuia mona nei te waiata nei, ko Kumara, tetahi i mate i taua parekura.

(Refs:—B. 3/5, Wars: 360, J. 10/44, Tuhoe: 503.)

E kui, Kumara! Tenei te whare i moe ai,
 Kia moe atu au i te marae kino,
 I te marae o Tu-mata-uenga.¹
 Titi-rere-po, Kio²-rere-ao,² tautuku Waikare.³
 Rukuhia e koe te ruku i te kawau,
 Kia ea ake ana ko Haumapuhia.⁴
 Ngaua i runga, ngaua i raro,
 Ngaua i te tupuaki o era tipua.
 Tuatua i a Rata,⁵ i a Wahieroa,⁶
 I a Tane e tu ana,
 Hai koiwi mo te tangata,
 Hai rangaki⁷ i to koutou mate.
 Kia tohe Makauri,⁸ e tohe Te Ariki,⁹
 Rere noa ia ra, me he rahui kawau
 Ki roto o Wairau.¹⁰
 Me rehu atu koe ki te huna,
 I ngaro ai te tangata;
 Huna te kokouri, huna te kokotea,
 E tu¹¹ mariko, te tapiri ana i to taha, e.

¹Tu-mata-uenga: Ko te atua o te pakanga.

²Kio: Kiore.